

376.
 1937.
 Institutul Cultural
 Arad

AMPOL

P R O V I N C I I

ABONAMENTE: | Trei luni . . . Lei 45 | Autorități și inst. | Redactor responsabil: | Telefon: No. 11-92 | Redacția și administrația: | APARE SĂPTĂMÂNAL
 Șase luni . . . Lei 85 | particulare dublu | IONEL FILIPAȘ | A R A D | Str. N. Grigorescu No. 2

INSTITUȚII ARĂDANE

Laboratorul regional de Igienă din Arad

O anticameră cu inscripții. Cum a luat ființă laboratorul? Activitatea din ultimii șase ani. Planuri de viitor.

In dorința vie, de-a înfățișa rugămintelor noastre instituțiile arădane de astăzi, puține câte sunt, am propus de a cere celor drept, câteva lămuriri despre activitatea acestora. După camă de industrie și comerț iată, numărul acesta câteva însemnări despre:

Laboratorul regional de Igienă din Arad

Așezat în mijlocul păduricii șului, într-o poziție miranată, această n'ar semăna pe zi mai trece tot mai mult, cu'n mai oarecare, care suferă de o îngrijire cronică — laboratorul, și-ar fi impus mai de mult o notă de curățenie și muncă exemplară ce domină toată atmosfera din interior.

Am plecat spre în stătuie cu inima însă ce mă cuprindea ori de câte străbat această pădurice în alte și un binecuvântat loc de creație, aici, lăsată în voia sorții destinată bășărilor și profului: deveni cu timpul — dacă nu iau măsuri — un mijloc de scăderea bolilor.

Am încă sub impresia puternică unei minunate întâmplări povestite postul nostru de radiodifuziune atâtă dar, de către dl. Victor Popa, în cadrul orei săptămânale.

Era, anume vorba despre unul corurile capitalei, a cărui mie ne scapă, care în turneu în provincie fiind, în timp ce își dușii într'un camion se duceau într'un oraș în altul, au întâmpinat convoiul unui mort în drum și cimitir.

Șina a fost oprită, la un semn conducătorului, iar corul a intrat în prohodul, acolo, în marginea șului, atât de frumos, atât de sunat, cum nu s'a mai auzit odată pe acele plaiuri.

Însoțitorii mortului, sub vraja stăluții rostii, plâneau și mai tare, iar după ce s'a urnit din nou din nou convoiul, coriștii l'au lăsat pînă la groapă.

Acolo au dat răspunsurile iar pe cîntec au dat în tonat „Veșnica ei venire“ astfel încât au stors ochii fierbinte din ochii tuturor.

La întoarcere conducătorul corului a întrebat preotul că cine a fost moarta? A aflat astfel că, cea dispărută a fost o fată, cu purtare exemplară, o cercetătoare a sf. biserică, însășit o pildă vie a întregii regiuni. Iar ca și concluzie adăuga că: pe semne însuși bunul Dumnezeu a hotărât astfel ca ace stă bună și evlavioasă creștină, să aibă o înmormântare atât de frumoasă, ca nimeni altul din părțile acelea.

Mă gândeam că, pe semne, fi înțele distine cu suflute nobile, dacă nu sunt înțelese de indivizi în viață, sunt răsplătite de Dumnezeu după moarte, și, într-o poarta laboratorului, amintindu-mi de o maximă a lui Carlyle:

„Nu ceea ce am, ci ceea ce lucrez e bunul meu“.

O anticameră plină cu inscripții

Odată intrat în această instituție a muncii, fel de fel de inscripții, cu măsuri de ordine, punctualitate și prețuirea timpului, im podobesc pereții.

„Nu ne țineți cu vorba“, „Avem lucru“, „Liniște“, „Nu faceți șgomot“, „Nu vorbiți tare“ și altele peste tot.

Se vede că aici dictonul englez „Time es money“ e altfel prețuit de cum ni-e obiceiul.

În biroul supra încărcat cu cărți, reviste, eprubete și diferite ustensile pentru analize, dl. dr. Victor V. Nica, medicul șef și conducătorul acestui laborator mă întâmpină într'un popas scurt după o muncă continuă. Pe pereții fotografiile marelui Pasteur, dr. I. Cantacuzino, a profesorului dr. Slătineanu despre care dl. dr. Nica vorbește c'o aleasă venerație, apoi profesorul dr. Mihail Ciucă subdirectorul institutului „Dr. I. C. Cantacuzino“ din București.

Despre Laboratorul de Igienă

— D-le Doctor, — mă adresez interlocutorului meu — care-i rolul practic al acestui laborator aici în Arad?

— „Rolul Laboratorului regional de Igienă este, să facă toate analizele medicale și toate analizele de control sanitar asupra alimentelor, beuturilor și obiectelor uzuale din cele cinci județe care aparțin circumscripției sale — Arad, Alba, Târnava-mică, Târnava-mare și Sibiu

Laboratorul dirijează din punct de vedere tehnic confirmarea diagnosticului tuturor maladiilor infecțioase ce se ivesc în regiunea sa și combaterea prin aplicarea pe teren a datelor de laborator

Cum a luat ființă acest laborator?

Laboratorul a luat ființă la date diferite în ceea ce privește secțiile sale. Astfel secția de chimie care actualmente este condusă de dl. chimist șef dr. Toma Vasile, având ajutor pe dl. Diaconescu N. Joe liceatizat, execută toate analizele pentru măturile ce vin prin vămile din Arad — a luat ființă încă de prin 1912, iar secția de bacteriologie și chimie biologică având ca conducător pe dl. medic șef dr. Victor V. Nica, asistat de d-șoara dr. Filomela Rădășan, medic asistent bacteriologic, în

Activitatea Laboratorului de Igienă din Arad

În ultimii șase ani, activitatea laboratorului de Igienă din Arad, a variat după cum urmează:

Anul	1932	1933	1934	1935	1936	1937
Secția	Bacteriologie	3004	1095	3444	5595	1284
	Chimie	1095	3444	5595	1284	7466
	Bacteriologie	3004	1095	3444	5595	1284
	Chimie	1095	3444	5595	1284	7466
	Bacteriologie	3004	1095	3444	5595	1284
	Chimie	1095	3444	5595	1284	7466
Total	4099	4189	8888	6879	10351	1286

În tot acest timp de șase ani, am căutat prin toate mijloacele pe care le am la dispoziție, ca prin conferințe și adrese oficiale, să obișnuiesc publicul particular și medicii din circumscripție cu nece-

constate, maladiile sociale care bântue cu furie printre populația noastră dela țară și cari sunt: sifilisul, tuberculoza, malarie și cancerul.

Apoi Laboratorul de Igienă din Arad își face un punct de onoare din aceea de a fi dat concurs nelimitat în timpul verii echipele regale studențești „Principele Carol“, din întregul Banat, Crișana și mijlocul Transilvaniei.

Astfel a lucrat cu echipele regale din Sâmbăteni, Vărfurile, Conop, Pietriș, Tebea, Merisor, Gurasada, Clopotiva, Rudăria, Leșcovița și Mărul din județul Severin.

Acestor echipe regale studențești li s'a oferit din partea laboratorului tot concursul, atât în ceea ce privește racolarca materialului patologic pentru analiză cât și munca necesară pentru ca aceste analize să se facă gata la timpul sau. Ca un exemplu: în vară s'a făcut în laborator într-o singură zi, 300 de analize, fără să se exagereze nimic.

anul 1928 când a funcționat provizoriu aproape un an pentru ca să se închidă pentru un an și jumătate adevă până la 1 Octomvie 1931 de când este condusă de mine în calitate de medic șef al acestui laborator. Atunci secțiile au fost unite și aduse sub un singur acoperământ conform legii sanitare.

La această secție trimit pentru analize medicale, toate autoritățile sanitare din Arad, toți medicii de circumscripție sanatoriile și spitalele, ambulatoriile, dispensariile medicale și particulare, din circumscripția laboratorului.

Activitatea controlului de laborator a diferitelor boale sociale principale.

Am dat sfaturi și intensificând totodată combaterea malariei (frigurilor paludice) pentru care m'am deplasat timp de douăsprezece zile în județul Arad, vizitând centrele cu mai numeroase cazuri de boală. S'au făcut diferite controlouri sanitare la brutării, cârciumi, restaurante și diferite prăvălii.

Planuri de viitor

Continuând munca depusă până'n prezent — adaugă dl. dr. Nica, intenționez să fac prin toate mijloacele pe care le am la dispoziție, din Laboratorul de Igienă din Arad, un centru de știință aplicată.

Doresc să întințez o secție nouă pe lângă acest laborator Aceasta va fi secția de anatomie patologică unde se vor face toate examinările microscopice dela cazurile de autopsii dela diferitele spitale din circumscripția noastră

D. dr. Victor V. Nica

și examenele de biopsii în timpul vieții atât de importante pentru prevenirea diferitelor forme de tumori (cancer, sarcom, fibrom și altele).

Apoi să se facă din clădirea aceasta o instituție model, cu grădina ei, cu personal necesar noii dezvoltări pe care voi să i-o dau și dacă e posibil, ca întreg personal ajutat să aibă locuințe la instituție. Aș vrea apoi să modernizez parcul acesta. (E vorba despre păduricea orașului) Vreau ca Aradul să se poată mândri cu una dintre cele mai frumoase și rodnice instituții sanitare. Să fie o plăcere apoi, pentru fiecare a face o vizită în parcul, însă cu o singură condiție: ajutor din partea tuturor și respectarea tuturor dispozițiilor pe care le voi crede că sunt necesare.

Aș vrea apoi ca laboratorul să aibă o echipă volantă, compusă dintr'un medic și un laborant, care să meargă în timpul verii în diferite centre de epidemii (febră tifoidă, dezinterie, și altele) pentru a lua probe la fața locului și a dispune măsurile de profilaxie impuse dela caz la caz.

În fine doresc să am posibilitatea să pot ține o serie de conferințe medicale prin județele din circumscripție pentru a lămurii populația, lăsată în completă neștiință, asupra celor patru maladii ce ne distrug națiunea însăși: sifilisul, tu-

berculoza, malaria și cancerul.

Până aici expunerea d-lui dr. Nica, menită a infățișa o muncă desfășurată în cea mai desăvârșită tăcere.

Afară, când convorbirea s'a terminat amurgul stăbate încetisor văzduhul. Un miros parfumat

a viorelelor respirate cu milioanele în pădurice pe lângă copaci innobilează suflete, iar copilașii respiră printre ele, fac buchete unele după altele; lângă o instituție unde se muncește temeinic, ca cel puțin ei să aibăun viitor mai fericit, mai ferit de griji.

I. FILIPAȘ.

Afară de abonamente și publicități comerciale nu se poate acorda ziarelor și revistelor alte subvenții materiale

Camera de Comerț și de Industrie din Arad, a primit sub No. 117.406 din 31 Martie a. c. următorul ordin al Ministerului Industriei și al Comerțului:

„Pentru a stărpi răul obiceiului pe care l'au anumite publicații periodice de a se alimenta cu fonduri stoarse dela comercianți și industriași, am luat următoarele dispozițiuni, pe care le veți aduce de urgență la cunoștința tuturor întreprinderilor comerciale, industriale de credit, etc. din circumscripția dvoastră.

Este interzis comercianților, industriașilor persoane fizice și morale, — instituțiilor de credit, etc. de a plăti ziarelor și revistelor sume de bani drept subvenție, ajutor, etc. Ori ce abateri dela această dispoziți-

une va fi sancționată de Minister conform legilor în vigoare.

Este permisă numai plata făcută potrivit tarifului curent pentru abonamente și pentru publicații comerciale.

Veți binevoi a semnala imediat Ministerului Industriei și al Comerțului orice tentativă de șantaj exercitate de proprietarii de ziare, reviste, etc. sau de salariați ori prepușii lor, în scopul de a obține ajutoare subvenții, etc. Ministerul va deferi Parchetului asemenea cazuri, pentru o imediată și exemplară sacțiune”

Fabrica de Tricotage

dă lucru de cusut cu MAȘINA „SINGER” la domiciliu.

Taxarea transporturilor de călători, bagaje, mesagerii și de mărfuri în regiunea moșilor

1. Pentru călători:

a) Reducerea individuală de 50% acordată pentru călătoria Moșilor, care a expirat la 1 Ianuarie 1938, se prelungește până la noi dispoziții.

Această reducere se acordă pentru călătoriile individuale cari au atât stația de plecare cât și cea de destinație situate pe una din liniile mai jos notate:

Alba-Iulia—Zlatna
Arad—Brad
Oradea—Vașcău
Huedin—Călățele
Câmpia-Turzii—Abrud
Sâmbășag-Rogoz—Dobrești în Bihor
Ineu—Cermeiu.

b) Se acordă o reducere de 60% pentru grupuri de cel puțin 5 Moși muncitori: forestieri, agricoli ciubărari (holangări) dela stațiile situate pe porțiunile de linie de mai jos:

Buru—Abrud pe linia Turda—Abrud
Gurahonț—Brad pe linia Arad—Brad
Gura-Ampoitei—Zlatna pe linia Alba-Iulia—Huedin
Călățele de pe linia Călățele—Huedin
Vașcău—Beiuș Uieac, linia Vașcău—Oradea

Sâmbășag-Rogoz—Dobrești în Bihor de pe linia Holod—Dobrești în Bihor până la stațiile de pe tot cuprinsul țării sau înapoi.

Pentru a putea beneficia de aceste reduceri, până la confecționarea și înzestrarea notariatelor cu carnetele de identitate speciale tip C. F. R. pentru Moși aceștia se vor indentifica cu legitimații eliberate de Notariatele Comunale și vizitate de Prefecturile de Județe Cluj, Turda, Alba, Hunedoara, Arad și Bihor, de care depind comunele aferente liniilor de mai sus.

2. Pentru bagaje și mesagerii:

Se prelungește reducerea de 50% pentru bagajele și mesageriile predate pe liniile Moșilor până la noi dispozițiuni.

Această reducere se va aplica în aceleași condițiuni ca și pentru călători, adică atât stația de plecare cât și stația de destinație să fi situată pe una din liniile arătate la punctul a.

În Consecință cu începerea dela 1 Martie 1938 nu mai sunt în vigoare alte dispozițiuni pentru călători, bagaje și mesagerii decât cele de mai sus.

3. Taxarea grâului și porumbului destinate pentru Moși:

Direcțiunea Generală cu actele No. 187.706, 199.900 R. A. 938 și 8.635 R. A. 938 a aprobat o reducere de 50% din taxele de transport pentru porumbul și grâul expediat de și pe adresa muncitorilor Moși, prevăzuți cu carnetele de identitate tip eliberat de Notariatele Comunale vizitate de Prefecturile din județele Cluj, Turda, Alba, Hunedoara, Arad și Bihor din comunele aferente stațiilor de pe liniile de mai jos:

Linia Turda—Abrud pt. locuitorii de pe porțiunea Buru—Abrud

Linia Arad—Brad pt. locuitorii de pe porțiunea Gurahonț—Brad.

Linia Alba-Iulia—Zlatna pt. lo-

citorii de pe porțiunea Gura Ampoitei—Zlatna.

Linia Huedin—Călățele cuitorii de pe porțiunea din Călățele.

Aceste transporturi se fac numai dela o singură stație de plecare și numai la o stație de destinație și pe calea de trăsură va figura un singur predador și un destinatar

Cele mai moderne pălării K...
puteți cumpăra eftin

Conrad Lar...
B-dul Regele Ferdinand

Casa Dengl Cură, repar...
vopsește la prețuri conven

Intonarea Imnului Regelui la conferință

În conformitate cu ordinul No. 4248 din 15 Martie al Ministerului de Interne Intonarea Imnului Regal se face numai atunci când conferințele sunt întovărășite de producții muzicale date de coruri fie de fanfare sau orchestre.

PARI

pentru tandafiri dela 130-200 Lei

scăune pentru grădină
Bancă pentru grădină
Masă pentru grădină
și tot felul de lucruri
lemn în serie la

Samberg

ARAD, Telefon: 14
Edificiul „MIELUL NEGRU”

Vreți de Paști să beți
vin bun de Mocrea?
Cercetați i pivnițele

Francisc Borbél

ARAD, Str. Doamna Balașa No. 22.

ALB ȘI NEGRU

Chitorășu și Hodișana

Chitorășu, după ce îi murise muerea cea dintâi, cu care avuse o ciurdă de prunci, își luă săcurea de-a umărul și nu se opri până în pădurile mari din munții Bihorului. Se duse și el ca mulți alți săraci în Biharia după lucru, la tăiatul pădurilor. De frig, era frig, cum nu s'ar fi putut mai mult, iar Chitorășu era numai în opinci și niște cioareci cârpiți încât pe bun drept nu cred să se mai fi găsit în ei vreodată din adevărații cioareci. În spate, un suman cam tot în aceeași stare, iar pe cap, o cușmă din piele de iepure, lungă și țuguită ca o coșniță.

O straiță din canuri cu dungi negre li atârna pe cliciul stâng. În ea puse o jumătate de mălai copt pe tipsie de plăcintă, un ont de clisă afumată și câteva cepe. Își aprinse pipa în vatra cuptorului din tindă, tuși răgușit, scuipea cât roata dela palmă, își

băgă urechile sub cușmă și se întovărăși cu drumul. Adeca vorba vine, cu drumul, doarece drum nu mai era. Adeca drum era dar nu se mai vedea din zăpadă. Totuși Chitorășu știa drumul. El știa că vântul bate dinspre miază-noapte și fumul de pipă trebuie să fugă pe lângă grumaz la ceafă, unde se făcea noduri-noduri. Iarna, vântul bate numai dela miază-noapte — orădanul — cum îi zic cei care-i simt asprimea, și aduce întotdeauna zăpadă și ger de creapă lemnele.

Pe o vreme ca asta, Chitorășu, vestitul fecior al Chitorului din Chereleș, a plecut în lume să găsească de lucru. Acasă au rămas numai copiii cu trei mălaie mari pe care le-a copt o vecină credincioasă. Copii făceau foc pe vatra cuptorului în tindă și prăgeau străgele de mălai pe care le ungeau cu usturoiu și oleu de

floarea soarelui ori sămânță de dovleac. Chitorășu le spusese la plecare că pe când s'or găta mălaiele, o sa fie și el 'napoi.

Într'adevăr, vreme lungă nici nu a trecut, când aproape de crăciun și intră Chitorășu în sat pe ulița cea mare, în urma lui venind o muiere care după port nu se vedea a fi de prin aceste părți.

Unii, care îl întâlneau în drum se uitau lung în urma lui, înholbând ochii și mirându-se, iar alții mai îndrăzneți, aruncau și câte o vorbă. Chitorășu cu cămășul întors în gură, scuipea pe lângă el, mergea încet pășind mărunț, după cum îi era și statura și numai din când în când mai privea pe la coada ochiului pe la câte o fereastră să vadă dacă într'adevăr să uită sau nu lumea după el.

Nimeni n'a putut afla cine era muerea care a venit cu Chitorășu, până în chișlegi, când s'a dus la preotul satului pentru cununie și care după legile bisericesti l-a strigat de trei ori în câte o Dumnică în sfânta biserică. D'abia atunci s'a aflat că Marta, așa o chema, era muere măritată până

aici, din Hodiș, dar cum lumea nu-i știa numele a botezat-o Hodișana. Așa s'a ajuns în scurtă vreme că tot satul știa numai de Hodișana, muiera lui Chitorășu. Lui Chitorășu, numai două lucruri i-au plăcut mai mult în toată viața lui: să bea rachie și să certe pe Hodișana, ha câteodată sa o și bată, dacă oarecum nu avea noroc să poată fugi din vreme de pe acasă. Nu rareori s'a întâmplat că biata Hodișana plângea toată ziua la noi după cuptor fugită de acasă de frica lui Chitorășu, care îmbătându-se nu mai putea nimeni încăpea cu el nu numai în casă ci nici în tot ocolul.

Dar Hodișana, muere dela munte, care nu știa cât p'acolo, a răbdat înainte, un an, doi, trei, zece, o viață întreagă chiar. Ajunsă în vremea din urmă de i se părea nu știa cum să treacă ziua fără ca Chitorășu ei să nu facă o leacă de uspăț fără vioară.

Pruncii au crescut mari și s'au alinat și ei prin sat, care pe unde i-a ajutat Dumnezeu, iar Chitorășu a rămas pe loc cu Hodișana lui.

Vremea a trecut, ori pe a stat pe loc și noi am trecut lângă vreme, numai ni s'a născut nouă altfel. Cei de o viață Chitorășu au început să se mereu dincolo de „gropi morminți, acolo unde se satul întreg în interval de de ani. Iar el a rămas în vremii care se arată tot mai a fi, alături de Hodișana azi, d'abia se mai târaie în două bețe. A rămas, gurul bătrân rămas flăcău, dă cu coasa ca și acum de ani. În toată viața știut ce e aceea „doctor” ce e aceea „doctor”. Pe dețul de rachie a fost în una și e și azi cel mai m leac contra tuturor bol lume. Gura lui, nu e goală odată. Când nu trage ține băgău pe care nu dela măsea numai în caz menea sau când îi pite udătură pentru gât dar cine știe prin ce întâmpl mai. Seara când se cul băgău de ambele părți iar dimineața când se sco un ol de apă. Geme. un

Bonboneria „Carmen”

ARAD, PIAȚA AVRAM IANCU

Mare asortiment de epurași din ciocolată

St. Paști cumpă-
m numai dela

Tot problema chiriilor

In numărul trecut al ziaru-
nostru, semnalăm o prob-
nă de-o importanță covârși-
tore în bugetul foarte modest
altfel al funcționarilor și
crătorilor din orașul acesta,
nume: problema chiriilor.

Faptul că numeroși cititori
au adus la cunoștință alte
venite, tot așa de nejuste, pe
le vom înfățișa pe rând,
dovedește că această prob-
nă preocupă deopotrivă pe
parte mulți din categoriile
proprietarilor productivi.

Când aminteam în numărul
trecut — faptul destul de ru-
nos de altfel — că unii
proprietari de case din Arad,
ceea ceea care și-au făcut o
parte bună și rentabilă ex-
ploatare din această calitate —
majorat chiriile dela 1
Martie 1937 și până la 15
Iunie a. c. adecă în in-
terval de zece luni cu 35%
când în special cont de chi-
le românilor ne referem la
date precise. Astfel este ca-
zul proprietăresei Reininger,
care i se achita pentru un

local de prăvălie până la 1 Mar-
tie 1937 800 lei, din momentul ce-
a auzit că vrea să fie închiriată
aceiași încăpere de o firmă romă-
nească a majorat-o la 1000 lei
lunar, iar pentru anul aceasta
mai adaogă acestei sume ma-
jorate încă zece la sută, ținând
probabil cu orice preț să n'aibă
cumva și firme românești în
casele proprietatea ei.

Vopsește și curăță frumos
Primesc să vopsesc Indanthren!
Str. Stroiescu 13.

Hoszpodár
Arad, Str. Eminescu 3.

Marele industriaș cehoslovac Jan Bata proclamat doctor honoris causa în științele tehnice la politehnica din Brno

Jan Bata vorbește despre utilizarea tuturor
posibilităților de muncă și inițiativă productivă

Din Praga (CEPS). Duminica
trecută a avut loc la școala poli-
tehnică a dlui „Dr. Edvard Be-
neš” dela Brno solemnitatea
proclamației cunoscutului mare
industriaș și om de uriașă iniția-
tivă Jan Bata ca doctor honoris
causa în științele tehnice. Când
decanul politehnicii a prezentat
pe candidat numeroșilor invitați
la această solemnitate, el a spus
că onoarea aceasta a fost acor-
dată de către politehnica din
Brno până acum numai la 30
de persoane, fiindcă acesta este
un titlu care se acordă numai
în cazurile excepționale de merite
speciale în domeniul tehnicii,
al științei, al binelui național și
al omenirii. Munca pe care până
acum adeseșurată-o Jan Bata este
suficientă pentru a putea fi ono-
rat cu acest titlu. Aproape că
nici nu există o parte din do-
meniul întins al tehnicii în care
Jan Bata să nu se fi plasat într'un
loc de frunte. Cu participarea
lui foarte activă au fost reorga-
nizată atelierele uzinelor din Zlín,
devenind cele mai perfecte în
specialitatea lor între toate in-
dustriile similare din lume, el
are merite imense în ce privește
construcțiile de șosele moderne,
de căi ferate, de canale iluviale
etc. După inițiativa și cu partici-
parea lui Jan Bata a fost creat
proiectul unicei Case de sănătate,
a fost organizat sistemul lui de
școli proprii ale întreprinderilor
sale, unde pregătește muncitori
și funcționari specialiști de toate
naționalitățile din lume pentru

Motive pentru aceste urcări
nu prea sunt. Probabil însă că
viața din Nisa, unde își petrece
proprietăreasa de fapt iarna,
totdeauna, are o oarecare in-
fluență asupra chiriilor din
Arad.

Aceasta scumpindu le după
cum își petrece pe acolo. Toate
acestea n'ar fi, s'au n'ar lua
o întorsătură așa gravă, dacă
din când în când n'ar interve-
ni în toată această tristă afa-
cere un „domn inginer”, al că-
ruia rol îl vom înfățișa în nu-
merile viitoare.

P. FICA

lovace nu înseamnă încă pentru
fericirea și bunăstarea populației
noastre nici pe departe ceia ce ar
putea însemna, dacă valorile con-
ținute de aceste bogății ar fi și
mai bine utilizate și utilizate pe
calea unor cercetări speciale mai
amănunțite și mai temeinice. Fie-
care dintre aceste produse sin-
gur utilizat la maximum ar putea
da hrană pentru jumătate din po-
pulația întreagă a Cehoslovaciei.

Doctorul Jan Bata a mai vor-
bit apoi și despre necesitatea de
a crea noul tip al omului cehos-
lovac potrivit cu vremurile și
cerințele actuale: „Trebuie să-l
căutăm și să-l scoatem din co-
lectiv, din masa amorfă și tre-
buie să-l deprindem să gândească
după noile trebuințe ale vermu-
rilor. Succesul Zlínului nu con-
sistă în betonul clădirilor imense
și nici în cântecul mașinilor din
uzinele noastre, ci în individul
cehoslovac însăși, din sufletul
cărui a m zmul sentimentele
de inferioritate și de desmoștenit
al pământului”.

Mai departe dl dr. Jan Bata
a afirmat că peste 50 de ani 80%
din populația întreagă a Cehos-
lovacia va trăi din industrie. In-
dustria aceasta trebuie sprijini-
tă pe tehnica modernă și pe
invențiuni numeroase. Aceasta
este obligația tehnicii, ce trebuie
să educe copii cehoslovaci în așa
chip încât să desvolte în ei sen-
timentul răspunderii și datoriei
tehnicianului, care trebuie să gă-
sească hrană pentru poporul
cehoslovac, care are dreptul să
guste în lumea aceasta din tot
ce este frumos și fericire.

Stofe exclusive
asortiment bogat la
Croitoria pt. Domni
RENDY
Arad, Piața Avram Iancu 21.

Târgul de mostre din
Paris va avea loc anul aceasta
între 21 Maiu și 6 Iunie.

penumăratele sale sucursale și tot
din inițiativa lui s'a făcut imens
de mult pentru amenajarea mai
bună și ameliorarea condițiilor
de viață și de lucru a imensului
său număr de muncitori și
funcționarii.

După actul solemn de predare
a titlului de doctor honoris cau-
sa, dl dr. Jan Bata a vorbit într'o
cuvântare caracteristică pentru
felul său de a gândi despre prin-
cipiile și etapele importante ale
muncii sale de până acum. El a
spus că lupta în contra șomajului
nu trebuie dusă pe calea milei, ci
prin oferirea demnă de lucru
pentru șomeri, a vorbit despre ne-
cesitatea imperioasă de desvoltare
a cercetărilor speciale în acest
sens, despre importanța imensă
a muncii tehnice pentru Cehoslo-
vacia. Cărbuni, lemne, fier și
zahăr, cele patru principale pro-
duse ale solului și muncii cehos-

Reprezentantul grupului „Royal Dutch” ne vizitează țara

Un nou oaspe străin — de
fapt, o veche cunoștință a noastră
— ne vizitează țara. E. d. J. B.
Aug. Kessler, administratorul
delegat al grupului petrolifer
„Royal Dutch Company”, care
a sosit la București. D-sa este
al doilea fiu al întemeietorului
lui Royal Dutch și după ce a
studiat ingineria la universitatea
din Delft (Olanda), și-a făcut
debutul în carieră chiar în Ro-

mânia, fiind printre primii func-
ționari ai „Astei Române”, la
înființarea ei, în 1911 și pe care
a condus-o apoi câțva timp în
1919, ca director general.

D-sa este cunoscut, însă mai
ales ca autor al planului pentru
conservarea zăcămintelor de țifei,
care determinase în toial crizei
economice mondiale, a ordului din-
tre majoritatea țărilor producă-
toare, inclusiv ța a noastră.

BICICLETE
Dürkop, B.S.V., Derby și Elit
obțineți

pe lângă condițiuni de plată
convenabile la

K O C H

ARAD, Str. Eminescu 2.

Tantimentele membrilor din
consiliile de administrație nu
sunt supuse timbrului de aviație

Camera de Comerț și de
Industrie din Arad, a în-
aintat Casei Fondului Națio-
nal al Aviației un memoriu,
arătând că controlorii ei
pretind societăților anonime
aplicarea timbrului de avi-
ație de unu la mie asupra
sumelor plătite drept tanti-
me membrilor din Consi-
liile de Administrație, care
procedu, — conform păre-
rei Camerei era lipsit de
bază legală. În zilele trecute
a primit Camera răspunsul
Casei Fondului Național al
Aviației, conform căruia lu-
ându-se în cercetare me-
moriul, C.F.N.A. a dispus
netimbrarea tantimelor.

Cel mai frumos
spală și calca
gulere, cămăși
pt. domni firma:

3 Lei

Buttinger Terezia

Cea mai veche spălătorie din
ARAD, str. Consistorului 35.

Timbrarea
facturilor cu 3%

Camera de Comerț și de In-
dustrie din Arad atarage atențiu-
nea întreprinderilor comerciale
și industriale asupra faptului, că
prin modificarea legii timbrului
dela 1 Aprilie a. c. facturile de
orice fel pentru vânzări curente
de mărfuri ale comercianților și
industriașilor și ale tuturor aceto-
ra către particulari se timbrează
cu 3%.

Pardesiuri, haine

vopsește și curăță cel mai frumos

Alex. Knapp

ARAD, Str. Episcopul D. Rada 10.
Sucursala: St. Brătianu 11.

Anuarul
Importatorilor și
Exportatorilor
din România

În edițiunea Camerei de
Comerț și de Industrie din
București a apărut Anuarul
Importatorilor și Exporta-
torilor din România, ediția
1938, care lucrare cuprinde
— repartizate pe categorii —
adresele tuturor firmelor
românești, cari lucrează în
comerțul de import și ex-
port. Camera din București
trimite celor interesați anu-
arul, contra sumei de Lei
300. — exemplarul.

Renumitul iluzionist

Körösladányi

in ziua de 10 Aprilie
orele 9 seara în Sala
Teatrului Orașenesc

va uimi lumea cu programul de iluziuni și razele „M” care fac invizibile toate
ființele și obiectele. Biletele se pot rezerva la cassa teatrului dela ora 10—12 și 3—6.

V. Flueraș

Pardesiuri pentru dame, începând dela 800 Lei

Ultima modă. »ELEGANT« Str. Meşianu 4. Stofe cele mai

SPORT

După matchul Arad—Timișoara juniori

După înfrângerea suferită de juniorii Timișoarei la Arad, a izbucnit un mare scandal în cercurile sportive de acolo. Suporterii timișoreni să plâng din cauza rezultatului de 4:1 pe care-l consideră ca fiind exagerat. Aceasta o spun însă numai aceia care nu au asistat la match, fiindcă cine a văzut matchul știe că adevăratul rezultat corespunde jocului arătat de juniorii Aradului.

Arădanii au fost sută ia sută

juniorilor din ultimul timp și mai ales de când au fost ales ca președinte dl. Luca Gh., apoi câțiva membri din districtul juniorilor care sunt toți la „Electrica” în conducere. Pe lângă acestu dl. Luca Gh. este ispravnic la gruparea „Electrica” și caută să-și introducă numai jucătorii lui în aleasă. Fiindcă suntem siguri că, Timișoara ar putea alcătui trei echipe de juniori toate mai bune că aceia pe care am

Selecționatele Arad—Timișoara jun.

mai buni, Echipa lor a presat tot timpul, mai ales în repriza doua când au jucat „Victoria” pe o singură poartă: Timișoreni nu au trecut de două ori peste mijlocul terenului. Pe de altă parte stălpul echipei a fost portarul care singur a apărut vre-o șase goluri sigure pe lângă câteva bare alui Mărienuș, și Henegar. Mai e apoi fundașul Staron care a muncit foarte mult restul nu prea au ajuns la mingea. Iar linia de mijloc și înaintarea, ca inexistentă. Se pare că juniorii timișoreni trec printr-o criză, iar declinul lor pornește dela constituirea districtului o

văzut o la Arad, dar bine înțeles nu selecționate de dl. Luca Gh. Fiindcă decând dl. Luca Gh. este în districtul juniorilor de atunci acesta a decăzut foarte mult. Speranțele viitoare ale fotbalului Timișorean, s'ar putea vedea numai după înălțurarea dlui Luca Gh. dela conducerea districtului și alegerea unui alt sportman care v'a căuta progresarea sportului juniorilor, și nu regresul acestuia. Iar aceasta se poate dacă se înlocuiește cât mai în grabă, până nu v'a distruge totul.

Deocamdată atât. In numărul viitor urmarea, cu mai multe clișee din unele faze ale matchului

Emil Odiăț

In campionatul juniorilor in ziua de 3 Aprilie a.c. sa'u Inregistrat următoarele rezultate

- Gloria—U. S. A. 5:0
- Astra—Întelegerea 5:0
- Fortuna—Hacohah 9:0
- Tricolor—Olimpia 4:1
- AMEFA—S. G. A. 4:1
- C. A. A. Titanus 3:1
- Unirea—Transilvania 2:2

Clasamentul

Gloria	17	15	0	2	119	26	30
Olimpia	17	13	1	3	63	24	27
Amefa	17	13	0	4	72	27	26
Astra	17	12	2	3	98	26	26
Unirea	17	8	4	5	61	37	20
C.A.A.	17	6	3	8	32	39	15
Fortuna	17	5	5	7	35	39	15

U.S.A.	17	5	4	8	37	32	14
S.G.A.	17	6	1	10	32	54	13
Tricolor	16	6	1	9	34	88	13
Transilvania	17	4	4	9	29	49	12
Titanus	17	4	1	12	31	59	9
Întelegerea	17	3	3	11	32	64	9
Hacohah	17	3	1	12	22	111	7

Goalgeterii în campionatul juniorilor

- 41 puncte Mărienuș (Gloria), Pintér (Amefa).
- 31 puncte Huzur (Astra).
- 23 puncte Dr goș (Olimpia).
- 20 puncte Șic'ovan (Gloria).
- 19 puncte Codrean (Gloria).
- 18 puncte Grada (Astra).
- 12 puncte Henegar (Gloria), Zaab (Gloria), Kiss (Unirea), Kiss (Fortuna).

A. Mărușter

Au sosit noutățile în stofe exclusive la firma **HAMPEL F.** croitor pt. domni Str. Alexandri 5.

Licitația mărfurilor textile la vama Satu-Mare

Camera de Comerț și de Industrie din Arad, aduce la cunoștința comercianților de textile și articole de modă că în ziua de 11 Aprilie 1938 ora 9 se va vinde prin licitație publică în localul Vămii Satu Mare diferite mărfuri, mai ales țesături din mătase artificială, țesături din bumbac, ciorapi de mătase, basmale din bumbac și din mătase artificială, fișuri din dantele de mătase artificială etc. în valoare mai mare decât un milion de Lei Pentru aceste mărfuri s'a obținut de către Direcția Vănilor autorizația de import, astfel, că cumpărătorii nu sunt obligați să îndeplinească nici o formalitate. Mărfurile se pot vedea în ziua de licitație și în zilele de 9 și 19 Aprilie 1938.

Pălării, ultima modă, creații după cele mai noi modele cele mai eftine la

Pinczés Henrik
ARAD, Str. Eminescu 2.

Măzărliche semănată

Camera de Comerț și de Industrie din Arad aduce la cunoștința celor interesați, că în orașul Bazargic sunt de vânzare însemnate stocuri de măzărliche semănată. Adresele vânzătorilor se găsesc la Camera din Bazargic.

Observați noutățile de primăvară, stofe exclusive la firma

CSONT, croitor pt. domni Palatul Băncii Românești.

Apel către negustorii și industriașii din Arad

Se va organiza în cel mai scurt timp o acțiune de adunarea unui fond pentru fortificarea frontierelor, mai avem și alte interese locale de servit.

Invităm din nou pe toți negustorii și industriașii din orașul și județul Arad să refuze onorarea oricărei colecte, cumpărare de cărți, abonare de reviste și jurnale, de care nu au nevoie, cumpărare forțată de bilete la spectacole locale ori din alte părți, etc. chiar și dacă pentru astfel de sacrificii intervin funcționari publici de orice categorie, — referindu-se la acest comunicat al nostru. Nume acelor cari vor stărui, contrar acestor îndrumări, să n'îl facă cunoscut pentru a lua măsurile de rigoare recomandate nouă de Ministerul Industriei și Comerțului. Orice obuz de putere ori de influință, se va pedepsi sever, să nu se comunice fiecare caz, noi garantăm toată discrețiunea.

CAMERA DE COMERȚ ȘI DE INDUSTRIE DIN ARAD.

Croitorie de primul rang pt. Domni **Jakabffy Ștefan** ARAD, Str. Brătianu 13 Bogat asortiment în stofe de calitate.

Plata medie a femeilor lucrătoare în Bulgaria

Din Sofia (CEPS). După datele publicate de către Institutul de statistică al statului plata zilnică a unei femei muncitoare în industria ceramică între anii 1933-1937 a fost treptat după cum urmează: 28 80, 27 80, 21.36, 20 80 leva. În industria cauciucului acum plata pentru o femeie lucrătoare este în medie de 25.92 leve pe zi, în cea a săpunului de 33 leve pe zi, în industria conservelor de 57.15 leve pe zi, în cea a zahărului de 39 40 leve în cea de cofetărie de 44 leva, în industria tutunului de 27 42 leva, în depozitele de tutunuri 68 68 leve pe zi și în cea textile de 92 leva pe zi. Medie de plată pentru o lucrătoare femeie în genere a fost în anul 1937 de 48.70 leva, pe când în anii precedenți a fost de 46 80, 63 40, 76 20, 48 10. În general se poate spune că în cursul anului 1937 plata unei femei lucrătoare în Bulgaria a variat între cea mai mică de 8 leva pe zi și cea mai mare de 174 leva pe zi.

Pardisiuri pt. copii, recăpălării în asortiment foarte bogat la

Model Sal Arad, lângă biserica Minc

Constituirea institutului de studii de educație muncitoare

Luni au fost autentificate bunalul Ilfov secția Notarială constitutiv și statutele Institutului de studii și educație muncitoare.

În consiliul de administrație a avut loc adunarea generală a delegaților pe d-nii: D. R. Ionițescu, Alexandrescu Roman, Bazilescu, M. Mazilescu, Paul Horia, N. N. Mateescu, Jumanca, Alfons Horia, Isaia G. Ionescu, Stere Ionițescu, D. P. Niculescu Ritz, Titu D. R. Ionițescu. În calitate de cenzori, titulari și suplicanti au fost desemnați d-nii: Ionescu, N. Fărcășanu, Ionițescu, Costel Dumitrescu, Popescu, și Al. Tomescu. D. Mihai Ralea ministru de Educație Națională a fost proclamat membru de onoare.

Deasemenea au fost proclamați membri de onoare ai Institutului d-nii: Gr. Trancu, N. Lupu, Ioan Păducanu, Chirculescu, Valer Roman, Topa, Gh. Cuza și Em. Horia. Foști ministri ai muncii și Ghulea prof. de legislație la facultatea din Cluj. Activitatea institutului inaugura în curând printr-o dinț solemnă în aula Academiei de Inalte Studii Comerciale Industriale.

Costume și pardisiuri pentru domni, croi modern, la firma

Baran ARAD, Str. Brătianu

Licitație publică

Camera de Comerț și de Industrie din Arad, face cunoscută că la 20 Aprilie a. c. se va ține la Cazarma de licitație publică, pentru vânzarea Garnizoanei cu etc. iar la 2 Mai a. c. la Comenduirea Pieței Timișoarei pentru arendarea Școlii din Timișoara.

Ciorapi de mătase fără cusur **Lei 63** la casa ciorapilor STRA

Gulerile, albe ca zăpada și lucii ca oglinda, a spălător **Benkó** sunt cele mai frumoase **ARAD, Piața E. Rădulescu**

Pardesiuri, stofe pt. haine ultimele noutăți au sosit la **POSTĂVĂRIA ADAM ARAD** Palatul Băncii Românești.

Fondat: 1903 „DUCO” Pavel Thomay uzină pentru poleirea automobilelor, traserilor, tapițerie. Arad, Str. Mărușter